

dr hab. Anna Dębowska-Jaroszek
Akademia Muzyczna im. K. Pendereckiego w Krakowie
Dziedzina – sztuki muzyczne
Dyscyplina – instrumentalistyka

Kraków, 19.03.2024 r.

Recenzja

**w postępowaniu habilitacyjnym Pani dr Izabeli Anny Paszkiewicz-Ginter
w dziedzinie sztuk muzycznych,
dyscyplinie artystycznej - instrumentalistyka**

Zleciodawca recenzji

Akademia Muzyczna im. S. Moniuszki w Gdańsku, Rada Doskonałości Naukowej – pismo z dn. 16.01.2024 r. na podstawie art. 221 ust. 5 ustawy z dnia 20 lipca 2018 Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

Do pisma została dołączona dokumentacja:

- Uchwała Senatu Akademii Muzycznej im. S. Moniuszki w Gdańsku w sprawie powołania komisji habilitacyjnej w postępowaniu habilitacyjnym pani dr Izabeli Anny Paszkiewicz-Ginter

oraz w formie elektronicznej

- Wniosek Habilitantki o przeprowadzenie postępowania w sprawie nadanie stopnia doktora habilitowanego (skan)
- Dane wnioskodawcy
- Dokument potwierdzający posiadanie stopnia doktora (kopia)
- Autoreferat
- Wykaz dorobku
- CD Górecki, Messiaen, Schnyder, Izabela Paszkiewicz (piano), Szymon Zawodny (Saxophone), Andrzej Wojciechowski (Clarinet), Łukasz Długosz (Flute), wyd. DUX 1728, 2020

- CD Baltic Music for oboe and piano, Marta Różańska • Izabela Paszkiewicz-Ginter, wyd. Requiem Records, OPUS SERIES 84/2022

Podstawowe dane o Kandydatce

Pani dr Izabela Anna Paszkiewicz-Ginter ukończyła PSM I i II st. w Gdańsku w klasie fortepianu Bożeny Ewy Szurek. Następnie edukację muzyczną kontynuowała w Akademii Muzycznej im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku najprawdopodobniej w klasie prof. Andrzeja Artykiewicza (informacja ta nie została bezpośrednio ujęta w autoreferacie), mgr Bożeny Szull-Talar (kameralistka) oraz prof. Krystyny Sucheckiej (nauka akompaniamentu). Brała udział w licznych kursach mistrzowskich prowadzonych przez takich pedagogów jak: Erwin Kropfitsch, Janine Reding-Piette, Semion Balshem, Igor Lazko, Christine Paraschos, Sergey Senkov, Christoph Caskel, Robert Kabara czy Stefan Popov. Tytuł doktora sztuki uzyskała w 2013 roku na podstawie rozprawy *Elementy muzyki barokowej w twórczości kompozytorów XX wieku*, AM w Gdańsku.

Podczas studiów wspólnie z Pauliną Kamińską założyła duet fortepianowy, który koncertował w kraju i za granicą (Gdańsk, Bydgoszcz, Niemcy, Austria, Francja, Szwajcaria, Czechy). Duet otrzymał 2 wyróżnienia: na X Międzynarodowym Konkursie Duetów Fortepianowych im. F. Schuberta w Jeseniku (Czechy) oraz na I Międzynarodowym Konkursie im. Rieding-Piette w Policka (Czechy). Pani Izabela Paszkiewicz-Ginter była również współzałożycielem i członkiem tria fortepianowego New Century Trio (Karolina Piątkowska – skrzypce, Tadeusz Samerek – wiolonczela), które otrzymało I nagrodę na V Międzynarodowym Konkursie Muzyki Współczesnej im. K. Pendereckiego w Krakowie (w kategorii trio).

W roku 2012 nawiązała współpracę z Operą Bałtycką jako pianista-korepetytor chóru i solistów (do roku 2015) a także z Filharmonią Bałtycką (nadal) w charakterze muzyka orkiestrowego (wykonywanie partii fortepianu, czelesty, pozytywu i organów). W ramach współpracy z Filharmonią współtworzyła również spektakle muzyczne dla dzieci (wspólnie z Dorotą Pawlus). Współpracowała także z Teatrem Wybrzeże w Gdańsku i Teatrem Dramatycznym w Toruniu jako akompaniator na zajęciach baletowych.

Obok działalności artystycznej Pani Izabela Paszkiewicz-Ginter prowadzi również działalność pedagogiczną. W 1997 roku została zatrudniona na stanowisku akompaniatora w Akademii Muzycznej im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku, a w 2014 podjęła pracę w OSM I i II st. im. Feliksa Nowowiejskiego w Gdańsku. Za swoją działalność pedagogiczną jako nauczyciel i akompaniator otrzymała szereg dyplomów.

Oprócz wyżej wymienionych aktywności pani dr Izabela Paszkiewicz-Ginter zajmuje się również działalnością organizacyjną i edytorską. Była współorganizatorem Międzynarodowych

Festiwali Obojowych w Gdańsku (2019, 2022) oraz Ogólnopolskiego Konkursu Duetów z Fortepianem (2018, 2022 – sekretarz konkursu). Jest również założycielem i prezesem Fundacji PianoArt (od 2014) promującej twórczość polskich kompozytorów współczesnych. W ramach działalności organizacji p. Izabela Paszkiewicz-Ginter zorganizowała 6 koncertów (w tym prawykonania) oraz 2 spotkania z publicznością. Od 2018 roku współpracuje z wydawnictwem Eufonium jako redaktor muzyczny.

Ocena autoreferatu

Autoreferat Pani dr Izabeli Paszkiewicz-Ginter ujęty został w 7 punktów, w których autorka omawia osiągnięcia, o których mowa w art. 219 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, przedstawia informacje dotyczące uzyskania poszczególnych stopni naukowych, zatrudnienia, działalności artystycznej, dydaktycznej, organizacyjnej a także perspektywę swojego dalszego rozwoju.

Jako osiągnięcie w rozumieniu ustawy o stopniach i tytule naukowym w autoreferacie wskazane zostało nagranie oraz publikacja dwóch płyt CD (Górecki/Messiaen/Schnyder i Baltic Music) oraz zorganizowanie, prawykonanie i nagranie utworu Marka Czerniewicza.

Omawiając pierwsze dzieło (CD Górecki, Messiaen, Schnyder) Pani Izabela Paszkiewicz-Ginter zarysowuje koncepcję powstania płyty. Była nią chęć zaprezentowania swojej pianistyki w różnorodnym repertuarze i instrumentarium, przy jednoczesnym wskazaniu wspólnego mianownika poszczególnych utworów jakim jest element metroritmiczny oraz fakt, że dzieła te są odzwierciedleniem „pasji muzycznych” Kandydatki. Autorka dość pobieżnie opisuje poszczególne utwory zawarte na płycie szkicując źródła inspiracji i fascynacje twórcze kompozytorów. Moim zdaniem w opisie tego przedsięwzięcia zabrakło osobistych refleksji Habilitantki dotyczących np. postrzegania i rozumienia dzieł, przyjętych koncepcji interpretacyjnych, pracy warsztatowej nad niełatwym materiałem muzycznym czy też indywidualnych doświadczeń z zakresu współpracy z partnerami. Myślę, że rozwinięcie takich lapidarnych stwierdzeń jak „poszukuję nowych interpretacji, współzawodniczę albo poddaję się muzycznej prowokacji kolegów...” byłoby niezwykle ciekawym elementem kreślącym sylwetkę artystyczną Kandydatki w kontekście Jej procesu twórczego oraz indywidualnego spojrzenia na problematykę wykonawczą.

Nieco więcej uwagi Habilitantka poświęca opisowi drugiej płyty wskazanej jako oryginalne dzieło artystyczne, którą określa jako „muzyczną wizytówkę środowiska związanego z Akademią Muzyczną w Gdańsku”. Omówienie utworów zarejestrowanych na płycie przybliżyłoby genezę ich powstania, szkicuje budowę formalną i charakter poszczególnych miniatur. Niestety tym razem również zabrakło mi osobistych przemyśleń interpretacyjno-wykonawczych Pianistki.

Trzecie przedsięwzięcie wskazane przez Habilitantkę to wydarzenie organizacyjno-artystyczne z 2017 roku. W tym punkcie Autorka szczegółowo opisuje koncepcję swojej inicjatywy, genezę powstania kompozycji oraz jej aspekt dydaktyczno-popularyzatorski a także zaplecze organizacyjno-finansowe projektu. Opis ten ma charakter raczej informacyjny. Tutaj również zabrakło mi subiektywnych przemyśleń ukazanych z perspektywy pianisty – zarówno wykonawcy jak i pedagoga. Żałuję, że Habilitantka nie pokusiła się chociażby o szersze zreferowanie spotkania z publicznością, które, jak sama pisze miało na celu „przybliżyć proces tworzenia dzieła – od pomysłu, poprzez pracę nad nim, aż do samej realizacji”.

Po omówieniu osiągnięć wymaganych w ustawie Autorka przechodzi do kolejnego punktu jakim jest informacja dotycząca aktywności artystycznej. Referując ścieżkę swojej edukacji muzycznej oraz działalność artystyczną, Pani Paszkiewicz wymienia szereg nazwisk – pedagogów, instrumentalistów, śpiewaków i dyrygentów, z którymi miała możliwość współpracować. Habilitantka zamieszcza krótkie charakterystyki postaci artystów i pedagogów, którzy mieli największy wpływ na kształtowanie się Jej osobowości artystycznej. Zamieszcza również dość poetycką refleksję na temat własnego postrzegania muzyki, roli jaką pełni ona w Jej życiu i w jaki sposób definiuje Ją jako jednostkę. Jako główną sferę swojej działalności artystycznej Kandydatka wskazuje kameralistykę.

Naczelne miejsce w autoreferacie zajmuje rozdział dotyczący działalności artystycznej. Habilitantka szczegółowo opisuje swoją działalność koncertową, systematyzując ją według instytucji, z którymi współpracowała (co mi osobiście nieco utrudniło ustalenie chronologii zdarzeń w Jej bogatym życiorysie). W punkcie dotyczącym swojej współpracy z Operą Bałtycką w Gdańsku Pani Izabela Paszkiewicz opisuje zdobyte tam umiejętności (praca z dyrygentem, gra a vista i czytanie partytur), opisuje specyfikę i kulisy pracy pianisty w teatrze operowym jak również realizacje spektakli i zdobyte przez nie nagrody. Podobnie zreferowana jest współpraca z Filharmonią Bałtycką. Kandydatka opisuje zasoby pozyskane podczas swojej współpracy z orkiestrą oraz różnymi dyrygentami. Następnie Habilitantka zapoznaje czytelnika ze swoim dorobkiem fonograficznym (wymienia tu: zapis utworów z przewodu doktorskiego oraz dwie płyty zgłoszone jako osiągnięcia w postępowaniu habilitacyjnym) oraz koncertami dostępnymi on-line (na kanale YouTube czy też na stronie internetowej macierzystej Uczelni). Rozbudowany punkt dotyczący działalności artystycznej kończy informacja o współpracy z wydawnictwem muzycznym Eufonium wraz ze spisem edytowanych utworów.

W kolejnym punkcie Pani Paszkiewicz przedstawia swoją działalność pedagogiczną. Oprócz informacji dotyczących miejsc zatrudnienia dzieli się refleksją na temat swoich doświadczeń we współpracy z młodymi instrumentalistami, którym towarzyszyła jako akompaniator podczas egzaminów, koncertów, kursów, konkursów i przede wszystkim „codziennej” pracy. Z autoreferatu niestety nie wynika jednoznacznie czy Habilitantka prowadzi w tych placówkach jakieś inne zajęcia oprócz akompaniowania studentom i uczniom (na stronie internetowej Uczelni znalazłam informację,

że prowadzi również przedmiot nauka akompaniamentu). Sylwetkę pedagogiczną Habilitantki dopełnia informacja o prowadzonych przez nią warsztatach muzycznych (Lublana, Olsztyn, Sopot).

Kolejne strony autoreferatu informują czytelnika o działalności organizacyjnej Pani Izabeli Paszkiewicz-Ginter w gdańskiej Uczelni oraz Fundacji PianoArt, a także o dwukrotnym udziale w audycjach radiowych (TOK FM, Radio Gdańsk) i w pracach jury (XVI Ogólnopolski Konkurs Młodego Muzyka w Gdyni 2015, VIII Festiwal Muzyki Filmowej w Tczewie 2020). Autoreferat zamyka informacja o planach koncertowych i organizacyjnych Habilitantki wraz z osobistą wizją Jej rozwoju artystyczno-pedagogicznego.

Ocena dzieła artystycznego

Jako oryginalne dzieło artystyczne w postępowaniu o nadanie stopnia doktora habilitowanego Pani dr Izabela Anna Paszkiewicz-Ginter wskazała trzy przedsięwzięcia artystyczne:

1. Rejestrację płyty GÓRECKI, MESSIAEN, SCHNYDER
2. Rejestrację płyty BALTIC MUSIC for oboe and piano
3. Zorganizowanie, prawykonanie i rejestracja kompozycji *Dwie połowy* na fortepian i 2 wykonawców Marka Czerniewicza

Ad.1.

Nagranie zostało zrealizowane w Sali Koncertowej Akademii Muzycznej im. S. Moniuszki w Gdańsku przez Annę Kasprzycką w 2019 roku a wydane przez wytwórnię DUX Recording Producers w roku 2020. Współwykonawcami są: Szymon Zawodny (saksofon), Andrzej Wojciechowski (klarnet) oraz Łukasz Długosz (flet).

Utwory zarejestrowane na płycie to:

Daniel Schnyder

Sonata na saksofon altowy i fortepian (1998/1999)

1. Manhattan Excavation Sites
2. A trawers les ondes élastiques de l'atmosphère
3. A brasileira

Olivier Messiaen

Czarny kos na flet i fortepian (1952)

Mikołaj Górecki

Sonata na klarnet i fortepian (1993/1994)

1. Tranquillo
2. Molto energico
3. Lento

Zamysłem nagrania płyty z takim repertuarem było, jak pisze Habilitantka „odzwierciedlenie moich pasji muzycznych”. Wszystkie utwory zarejestrowane na płycie nacechowane są wyrazistą rytmiką i pulsacją – elementami, które Pani Izabela Paszkiewicz postrzega jako szczególnie istotne i w pewien sposób determinujące Jej postrzeganie muzyki. Wysłuchanie zarejestrowanych na płycie utworów, których interpretacja konsekwentnie eksponuje pierwiastek rytmiczny, przywołało w mojej pamięci sentencję Hansa von Bülowa rozpowszechnioną przez Oliviera Messiaena „na początku był rytm”.

Habilitantka jawi się na nagraniu jako pianistka wszechstronna, doskonale radząca sobie ze skomplikowanymi strukturami metro-rytmicznymi i dysponująca niezachwianym poczuciem pulsu w utworach, które stawiają wykonawcom spore wyzwanie w tym zakresie. Atuty pianistyczne, które zaprezentowała Pani Izabela Paszkiewicz-Ginter na nagraniu doskonale uwypukliły element „fascynacji ruchem” jako wspólny mianownik twórczości wszystkich trzech kompozytorów. Moją szczególną uwagę zwróciła harmonijna współpraca Pianistki z solistami, której konsekwencją jest godne podziwu zespolenie obu partii instrumentalnych we wszystkich prezentowanych utworach. W pełni zgadzam się z konkluzją Autorki zawartą w autoreferacie, że utwory zarejestrowane na płycie stanowią „spójne dzieło, tak pod względem wyrazowym, emocjonalnym jak i formalnym”.

Moim faworytem jest Sonata na saksofon altowy Daniela Schnydera. Ten znakomicie skomponowany utwór pozwolił Artystce w pełni zaprezentować szeroką gamę walorów pianistycznych. W pierwszej części utworu żywa narracja przeplata się z przepięknym dialogiem pomiędzy instrumentami w *poco meno mosso* i analogicznym fragmencie utrzymanym w tempie ♩ = 126. Nastrojowa część druga ze świadomie zaplanowaną narracją, pełna kolorystyki i odcieni dzięki uważności wykonawców na niuanse dynamiczne. I zamykająca sonatę żywiołowa *a brasileira*, wymagająca dużej precyzji rytmicznej i artykulacyjnej oraz doskonałej współpracy pomiędzy wykonawcami.

Chciałabym również wyrazić uznanie dla znakomitych solistów, których Habilitantka zaprosiła do nagrania płyty i podkreślić ich rolę we współtworzeniu prezentowanych utworów.

Ad. 2.

Nagranie zrealizowane zostało podobnie jak poprzednie w Sali Koncertowej Akademii Muzycznej im. S. Moniuszki w Gdańsku, tym razem przez Marcina Kowalczyka w roku 2022. Płyta została wydana przez wydawnictwo Requiem Records, Opus Series tego samego roku.

Na płycie znalazły się utwory współczesnych kompozytorów związanych z regionem Trójmiasta:

1. Marek Czerniewicz – *Pieśń o ogrodzie Eden* na obój i fortepian
2. Tadeusz Dixa – *Impresja* na obój i fortepian
3. Krzysztof Olczak – *Deaming* na dwa oboje, fortepian, elektronikę
4. Krzysztof Jurczak - ... na obój i fortepian
5. Manuel Domínguez Salas – *Densidad'ome* na obój, fortepiano preparowany i noisemaker
6. Anna Rocławska-Musiały – *Absence* na obój i fortepian

Jak pisze Autorka w autorreferacie, płyta jest zbiorem „ciekawych, nietuzinkowych i wzniosłych emocjonalnie” utworów i stanowi „muzyczną wizytówkę środowiska związanego z Akademią Muzyczna w Gdańsku”. W moim odczuciu jest to bardzo trafne określenie. Utwory zarejestrowane na płycie to stosunkowo łatwe pianistycznie kompozycje, z nadrzędnym pierwiastkiem kolorystycznym, często wykorzystującym repetytywność zaczerpniętą z *minimal music*, nie pozbawione właściwego sobie wdzięku. Interpretację miniatur w wykonaniu oboistki Marty Różańskiej oraz Habilitantki wysłuchałam z zaciekawieniem i odebrałam bardzo pozytywnie.

Ad. 3.

Przedsięwzięcie zostało zrealizowane przez Fundację PianoArt ze środków MKiDN w ramach programu *Zamówienia Kompozytorskie* w roku 2017. Komponentami składającymi się na cały projekt było: zorganizowanie, prawykonanie i rejestracja kompozycji Marka Czerniewicza *Dwie połowy* na fortepian i 2 wykonawców.

Zarówno sama inicjatywa jak i jej realizacja budzi moje uznanie. Organizacja takiego przedsięwzięcia z pewnością była dużym wyzwaniem organizacyjnym i wymagała skoordynowania wielu działań pozamuzycznych. Uważam, że ogólnie dostępna partytura utworu o charakterze dydaktycznym, dającego możliwość stosunkowo swobodnego doboru instrumentarium może poszerzyć możliwości repertuarowe zespołów kameralnych już na wczesnym etapie edukacji.

Ocena osiągnięć artystycznych

Dokumentacja dorobku artystycznego Pani Izabeli Paszkiewicz-Ginter obejmuje chronologiczny spis koncertów w latach 1994 – 2022. Wykaz zawiera okazałą listę wraz z programami ponad 270 koncertów kameralnych (w tym koncerty, recitale, audycje, występy na konkursach i przesłuchaniach uczniów i studentów) oraz 65 koncertów symfonicznych zrealizowanych w ramach współpracy z Filharmonią i Operą Bałtycką w Gdańsku (partia fortepianu, czelesty, a także udział w przygotowaniach spektakli operowych jako korepetytor). Wykaz repertuaru koncertów zawiera szereg prawykonań muzyki współczesnej, będących owocem współpracy z instrumentami dętymi, którą to współpracę szczególnie upodobała sobie Habilitantka. Pianistka ma na swoim koncie również rejestrację 5 płyt CD (w tym 2 realizacje przewodów doktorskich) oraz wiele nagrań archiwalnych dostępnych m.in. na platformie YouTube.

Zróżnicowany i bogaty repertuar jakim dysponuje Pani Izabela Paszkiewicz-Ginter jest dowodem na Jej wszechstronność jako artystki. Habilitantka wykonuje dzieła od baroku po muzykę współczesną w rozmaitych konstelacjach instrumentalnych (instrumenty dęte, smyczkowe) i wokalnych. Mimo iż działalność ma zasięg głównie regionalny uważam ją za bardzo cenną i wręcz niezbędną w kontekście szeroko rozumianego rozwoju prezentowanej dyscypliny.

Obok działalności artystycznej Kandydatka wymienia również działalność dydaktyczną jako pianista – akompaniator, obejmującą 150 recitali dyplomowych i licencjackich, 71 nagród uczniów i studentów oraz udział w licznych konkursach.

Konkluzja

Po zapoznaniu się z obszerną dokumentacją oraz dziełami artystycznymi wskazanymi przez Panią dr Izabelę Annę Paszkiewicz-Ginter w postępowaniu habilitacyjnym stwierdzam, że spełniają one wymagania ustawy.

Anna Opatowska-Jaromach